

Handläggare: Elisabet Wåhlstedt
Telefon: 08-508 18 138

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2010-03-25

Inspektion av förskolorna i Tallkrogen och Gubbängen hösten 2009

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av inspektion av förskolorna i Tallkrogen och Gubbängen hösten 2009.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inger Norman
avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden ansvarar för inspektioner vid både de kommunala och enskilt drivna förskolorna. Under hösten 2009 genomfördes inspektion vid Tallkrogens och Gubbängens förskolor.

Inspektörerna lämnade en muntlig redogörelse av sina intryck till förvaltningen i november 2009. Deras synpunkter på förbättringsområden togs med i arbetet i verksamhetsplanen 2010. Aktiviteter och indikatorer som hör samman med de förbättringsområden som framkom arbetades in i verksamhetsplanen.

Förskoleområdena som inspekterats har i sina verksamhetsplaner inför 2010 gjort åtaganden på de aktuella områdena.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom.

Bakgrund

Utbildningsförvaltningens kvalitets- och ekonomiavdelnings inspektions- och analysenhet genomför inspektioner vid både de kommunala och enskilt drivna förskolorna. Enhetens uppdrag är att utvärdera den pedagogiska verksamheten och främja barns, ungdomars och vuxnas lärande genom att:

- granska måluppfyllnaden utifrån nationella och kommunala styrdokument
- kontrollera efterlevnaden av nationella och kommunala riktlinjer
- granska hur förskolan utvärderar sin egen verksamhet
- ge rekommendationer om vad som behöver förändras och utvecklas

Inspektörerna granskar i första hand måluppfyllelsen, det vill säga de bildar sig en så heltäckande bild som möjligt av hur målen i stöddokumentet tolkas och förverkligas på förskolan. De granskar också förskolans förmåga att själv utvärdera sin kvalitet för att förbättra verksamheten. I bedömningen av verksamhetens kvalitet utgår de även från Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning. Hög kvalitet innebär enligt Skolverkets definition främst att verksamheten utmärks av att den väl:

- strävar mot och uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella
- kännetecknas av en strävan av förnyelse och ständiga förbättringar

Områden som omfattas av inspektionen är:

- utveckling sedan den senast inspektionen
- styrning, ledning och kvalitetsarbete
- kunskaper, utveckling och lärande
- normer och värden – arbete mot alla former av kränkningar
- samverkan med hemmet och skolverksamheter

Inspektion vid förskolorna i Tallkrogen och Gubbängen

Under hösten 2009 genomfördes inspektion vid Tallkrogens och Gubbängens förskolor. Inom de två förskoleområdena finns fyra förskolor per område. Inspektionerna har visat att enheterna har ett antal styrkor, bland annat dessa:

Styrkor

- Enheten har många former för diskussion, reflektion och erfarenhetsutbyte samt en kompetensutveckling som väl svarar mot enhetens behov.(Gubbängen)
- Förskolans tydliga och tillgängliga pedagogiska miljöer tillsammans med personalens medvetna arbetsätt med kultur, kreativitet och skapande ger barnen goda möjligheter att arbeta med olika uttrycksformer.(Båda områdena)
- Förskolorna arbetar medvetet med barns språkutveckling. (Tallkrogen)
- Förskolorna arbetar medvetet med barns språkutveckling och matematiska tänkande. (Gubbängen)
- Enheten har tydliga och väl kända rutiner för hur verksamheten ska möta enskilda barns olika behov och ge extra stöd där det behövs. (Båda områdena)
- Enheten har formulerat en värdegrund som är väl förankrad hos ledning och personal samt omsatt i praktiken.(Båda områdena)
- Enhetens rutiner för övergång till områdets kommunala skolverksamheter är tydliga och fungerande för majoriteten av barnen. Föräldrarna är delaktiga i överlämnande samtalet.(Båda områdena)

Svagheter

Inspektionerna har visat att det finns vissa områden som enheterna delvis brister i, bland annat följande:

- Enheten saknar i dagsläget ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete. (Gubbängen)
- Enheten saknar i dagsläget strategier för det interkulturella uppdraget och för arbetet med barns flerspråkighet. 8Båda områdena)
- Enhetens systematiska kvalitetsarbete behöver fortsätta utvecklas i samma riktning som det kvalitetsarbete som nu bedrivs kring språkutveckling och barns inflytande.(Tallkrogen)

Områden att utveckla

Inspektörerna bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som vare sig är att betrakta som styrkor eller svagheter bör prioriteras:

Pedagogisk grundsyn

- Enheten bör utifrån läroplanen fördjupa sina diskussioner kring kunskap och lärande samt gemensamt formulera detta. Utifrån dessa ställningstaganden bör verksamhetens organisation och innehåll vidareutvecklas.(Båda områdena)

Systematiskt kvalitetsarbete

- Enheten bör se över sina dokument så att mål på olika nivåer kopplas samman till en helhet. Målen behöver formuleras så att de blir uppföljningsbara och bör kompletteras med kriterier. Den pedagogiska dokumentationen behöver utvecklas så att den kan bli ett underlag för utvärdering och både barn och föräldrars synpunkter bör användas på ett mer systematiskt sätt. Personalens arbetet med målformulering, uppföljning och utvärdering behöver stödjas ytterligare.(Gubbängen)
- Enheten bör utveckla arbetet med styrdokumentet på alla nivåer, så att de liksom enhetens åtaganden i verksamhetsplanen 2009 kring språk och barns inflytande kopplas samman till en helhet. Alla åtaganden bör formuleras så att de blir uppföljningsbara. Personalens arbete med målformulering och utvärdering behöver stödjas ytterligare.(Tallkrogen)

Pedagogisk dokumentation

- Den dokumentation som i dagsläget till vissa delar synliggör verksamheten bör vidareutvecklas i enlighet med enhetens intentioner så att den kan bli ett verktyg i arbetet med barnen och för arbetet med planering och utvärdering. Detta kan ge underlag även för att vidareutveckla barns inflytande. (Gubbängen)
- Den dokumentation som till vissa delar synliggör verksamheten bör utvecklas så att den kan bli ett verktyg i arbetet med barnen samt för arbetet med planering och utvärdering. I förlängningen kan denna dokumentation bidra till att vidareutveckla barns inflytande.(Tallkrogen)

Samverkan med hemmet

- Enheten bör ytterligare kommunicera sina mål och sin verksamhet för att öka föräldrarnas insyn och delaktighet. Den pågående revideringen av underlaget för utvecklingssamtalen bör fokusera på vilket sätt förskolan har bidragit till barnens trivsel, utveckling och lärande, detta för att bättre motsvara läroplanens intentioner.(Gubbängen)
- Enheten bör ytterligare kommunicera sina mål och sin verksamhet för att öka föräldrarnas insyn och delaktighet.(Tallkrogen)

Interkulturellt uppdrag och flerspråkighet

- Enheten bör ta fram tydligare strategier för det interkulturella uppdraget och arbetet med barns flerspråkiga utveckling.(Båda områdena)

Genusarbete

- Enheten bör förtydliga sina strategier för arbetet med att motverka traditionella könsrollsmönster.(Gubbängen)
- Enheten bör utveckla och förtydliga sina strategier för arbetet med att motverka traditionella könsrollsmönster.(Tallkrogen)

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inspektörerna lämnade en muntlig redogörelse av sina intryck från inspektionen till förvaltningen i november 2009. Deras synpunkter på förbättringsområden togs med i arbetet med stadsdelsnämndens verksamhetsplan för 2010. Aktiviteter och indikatorer som hör samman med de förbättringsområden som framkom arbetades in i verksamhetsplanen. Förskoleområdena som inspekterats har i sina egna verksamhetsplaner för 2010 gjort åtaganden på de aktuella områdena.

Varje förskola ska ha en aktuell likabehandlingsplan. Den ska revideras årligen, vilket inte skett, och föräldrar ska ges möjlighet att vara delaktiga i den processen. Vid revidering av den likabehandlingsplan som finns vid förskolorna kommer personalen att föra en dialog med barnen om förhållningssätt gentemot varandra, om att respektera varandras olikheter och om allas ansvar, skyldighet och rättighet. Planerna tas även upp och processas med föräldrarna vid förskolornas föräldramöten. Planerna ska vara klara under våren och en redovisning om antal aktuella likabehandlingsplaner kommer att göras i årsberättelse 2010.

Samverkan med hemmen är en viktig del i det förebyggande arbetet runt barn och familjer. För att stärka personalen och utveckla föräldradialogen har 20 pedagoger gått en utbildning i metoden "Vägledande samspel". Varje förskola har under våren i uppdrag att tillsammans med föräldrarna utarbeta nya modeller för hur möten ska formas för att skapa en högre delaktighet för föräldrarna. Föräldrarna kommer att uppmuntras till att medverka till överlämnandesamtal med skolan inför barnets övergång till förskoleklass.

Det interkulturella uppdraget och flerspråkighet behöver tydligare lyftas fram i båda förskoleområdena. Andelen barn med annan kulturell och språklig bakgrund är relativt liten vilket kan ha medfört att detta område inte lika tydligt prioriterats. Personalen erbjuds stöd och utbildning på detta område via familjestödsenhetens språkpedagog.

Det långsiktliga utvecklingsarbetet i pedagogisk dokumentation har till syfte att stärka, tydliggöra och dokumentera de olika pedagogiska utvecklingsprocesser som barnet genomgår. För att ytterligare stärka och utveckla det arbetet kommer

några av förskolorna att anordna föreläsningsserier till personalen inom detta område.

På genusområdet ska förskolorna arbeta mer medvetet med att alla flickor och pojkar ska ha lika stort inflytande över verksamheten. De grundläggande värderingarna kommer att tydliggöras i den dagliga verksamheten. Lekmaterial, miljö och litteratur kommer att ses över och åtgärdas under våren.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen

Bilagor

1. Rapport från inspektionen av Tallkrogens förskolor
2. Rapport från inspektionen av Gubbängens förskolor